

Cephede Son Derken Başa Döndük Vitray

Makale : Nevin TOK

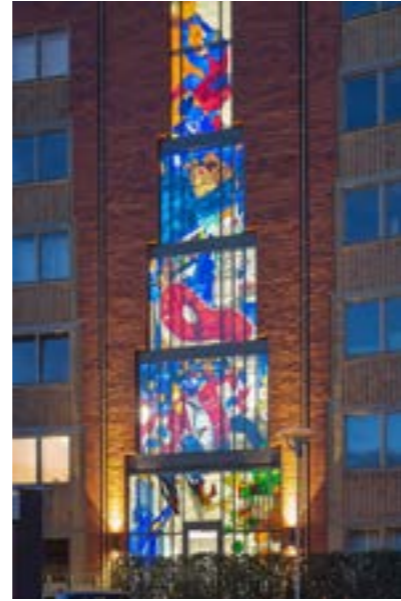
Mimarlar, mekânları doğal ışıkla doldurma ve iç mekanları dış dünyayla bağlama yeteneklerinden dolayı uzun zamandır vazgeçemediği malzemedir cam. Antik Roma'nın ilk pencerelerinden, muhteşem Gotik katedrallerin vitraylı camlarına, geçmiş yüzyılın cam perde duvarlarına bakıldığında yüzyıllardır yerine başka bir malzeme koyamadığımız ortada.

Neden yerine başkası olmadı? İşlevsel ve didaktik bir amaca hizmet eden katedrallerin geniş pencerelerindeki zarif çerçeveli parlak renkli vitrayların, yarattığı sıcaklık, estetik ve binaya kattığı kimlik ruh bir anda havasını değiştirdiği için olabilir mi? Cam süsleme sanatı, çok eski zamanlardan beri bilinmektedir. En eski boyalı vitray örnekleri 9. ve

10.yy'da bulunmuştur. Daha sonra vitray gotik mimarlığının yayılmasına koşut bir gelişme göstermiştir. Osmanlı Devletinde de yapılarında cami, konak, saray, türbelerde vs. cam sanatı vitraylara rastlamak mümkündür. Topkapı Sarayı, Şehzade Türbesi, Süleymaniye Camii, Yeni Cami bunlara örnek olarak gösterilebilir.

İçlerinden bazıları nerde o eski mimari tasarım estetik etrafta birbirine benzeyen bir sürü buz kalıbı cam bina oldu diye düşünebilir. Haklısınız teknoloji ilerledikçe, daha fazla camla daha fazla cephe inşa edildi. Sonuç olarak, bugün, çoğu yerde cam kutulardan oluşan binalarımız oldu. Ancak, bunların hepsi değişmek üzere.

Cam, eskisi gibi narin, esnek olmayan bir malzeme değil. Üretim sürecindeki gelişmeler, her zaman-

kinden daha güçlü, daha saf ve daha ince halde kullanımını sağlamaktadır. Bu yüksek mukavemetli levhalar, makinelerle, özel fırınlarda veya dijital baskıda, kırılmadan şekillendirilebilir. Böylece mimarlara bina cepheleri için cam belirtme ve tasarlama konusunda artan bir

seçenek yelpazesıyla oluşturmaktadır. Çünkü cam üreticileri her zamankinden daha fazla renk, doku ve desenle birlikte ışık geçirgenliği, yansıtma ve gölgeleme kombinasyonları yaratabilmektedir.

Bu seçenekler camın ve dolayısıyla tüm binanın estetiğini ve enerji performansını etkiler. Mimarlar tasarımlarına bağlı olarak projelerinde bir apartman girişinde vitray kullanabildikleri gibi, binayı renklendirerek bütününde vitray haline getirebiliyorlar.

Cephede vitray veya renkli cam kullanımında binanın kendine özgü tasarımı ve ifadesi net anlaşılır olmaktadır.

Camların renkleri ve odaya sızan ışık renkleri istenilmediği durumlar söz konusu olabilir. Böyle durumlarda dikkat edilmesi gereken camın

renk sadakat indeksine bakmaktır. Renk sadakati 1 ila 100 arasında bir değer olup endeks ne kadar büyükse renkler o kadar doğal görünüyor demektir. Renk yayılım indeksi EN 410'a göre belirlenmektedir. Düşük demir içeren camlarla renk sadakati yüksek camlar elde edilir. Ultra Clear camlarında gün ışığı geçirgenliği %91 seviyesindedir ve camlardaki yeşilimsi renk yoktur, renkler çok daha berraktır.

Cephelerde artık içerden rengin fark edilmediği ancak dışardan tüm rengi hissedebileceğimiz yeni tasarımlarla dolu projelerimiz olursa

renklerin canlılığı tüm yaşama yansıtabiliriz.

